

Voorwoord

‘Waarom zou je de Bijbel overschrijven? Er zijn toch meer dan genoeg gedrukte exemplaren!’ Die opmerking krijg ik geregeld als ik in de Zwolse Grote Kerk mensen uitnodig een stukje van de Bijbel over te schrijven. ‘U hebt gelijk’, zeg ik dan. ‘Gedrukte bijbels zijn er in overvloed. Maar toch wordt hier de Bijbel overgeschreven. Dat is namelijk een echt Zwolse gewoonte!’

Voor wie dat niet weet, vertel ik er graag meer over. In de late Middeleeuwen werden in Zwolle heel wat bijbel- en getijdenboeken overgeschreven door de Broeders van de Moderne Devotie, een geestelijke vernieuwingsbeweging van mensen met kritiek op de hang van de toenmalige Kerk naar geld, macht en status. Zij wilden weer leven zoals de eerste christenen: in gemeenschap, met nadruk op gebed en bijbellezing.

Om in hun onderhoud te voorzien schreven zij op bestelling geestelijke boeken over. Zwolse kunstenaars verluchtigden de tekst met prachtige versieringen in de marges en geschilderde miniatuurtjes in de hoofdletters. Een van de bijbels, in de 15^e eeuw gemaakt, wordt al eeuwen gekoesterd als pronkstuk van Zwolse cultuur. Deze zogenoemde *Zwolse Bijbel* bestaat uit zes delen van elk twintig kilo en wordt bewaard in de Universiteitsbibliotheek van Utrecht.

Toen mij ter ore kwam dat deze bijbel niet meer compleet is, wist ik wat Zwolle te doen staat: een nieuwe *Zwolse Bijbel* maken. In het hoogkoor van de Grote Kerk zijn schoolbankjes gezet. Op elk bankje is een bijbelgedeelte van ongeveer 300 woorden gelegd, plus pen en papier. Iedereen die de kerk binnenwandelt wordt gevraagd mee te schrijven.

Er komen enthousiaste reacties. Mensen blijken het rustgevend te vinden om geconcentreerd een stukje van de Bijbel over te schrijven. Ze vertellen vaak dat zij de bijbeltekst hierdoor bewuster lezen, met aandacht voor elk woord. Soms krijgen mensen verhalen over te schrijven die ze nog nooit gelezen hebben. Soms krijgen mensen een verhaal dat in hun leven net op het juiste moment lijkt te komen. Een aantal mensen treft een lijst met moeilijke Hebreeuwse namen. De uitdaging die foutloos over te schrijven gaan zij niet uit de weg.

Degenen die de uitnodiging om mee te doen afslaan gebruiken vaak als argument: ‘Ik schrijf zo weinig, dat mijn handschrift onleesbaar is geworden.’ Daar laat ik mij niet door uit het veld slaan. Ik reageer met een tip: ‘Als u vanaf vandaag elke week uw oude tante een handgeschreven brief schrijft, is uw handschrift binnenkort weer dik in orde!’

Misschien kunt u met deze tip ook uw voordeel doen, wanneer u met de *Overschrijfbijbel* aan de slag wilt. Het overschrijven beveel ik u in ieder geval van harte aan!

Mariska van Beusichem
Stadspastor Zwolle

Het evangelie volgens Matteüs

1 Afstamming van Jezus Christus, zoon van David, zoon van Abraham.
2 Abraham was de vader van Isaak, Isaak van Jakob, Jakob van Juda en zijn broers. **3** Juda was de vader van Peres en Zerach en Tamar was hun moeder. Peres was de vader van Chesron, Chesron van Aram, **4** Aram van Amminadab, Amminadab van Nachson, Nachson van Salmon.
5 Salmon was de vader van Boaz en Rachab was zijn moeder. Boaz was de vader van Obed en Ruth was zijn moeder. Obed was de vader van Isaï, **6** Isaï van koning David. David was de vader van Salomo en de vrouw van Uria was zijn moeder. **7** Salomo was de vader van Rechabeam, Rechabeam van Abia, Abia van Asaf, **8** Asaf van Josafat, Josafat van Joram, Joram van Uzzia, **9** Uzzia van Jotam, Jotam van Achaz, Achaz van Hizkia, **10** Hizkia van Manasse, Manasse van Amos, Amos van Josia. **11** Josia was de vader van Jechonja en zijn broers, ten tijde van de ballingschap in Babylon. **12** Na de ballingschap in Babylon: Jechonja was de vader van Sealtiël, Sealtiël van Zerubbabel, **13** Zerubbabel van Abiud, Abiud van Eljakim, Eljakim van Azor, **14** Azor van Sadok, Sadok van Achim, Achim van Eliud, **15** Eliud van Eleazar, Eleazar van Mattan, Mattan van Jakob. **16** Jakob was de vader van Jozef, de man van Maria; uit haar is Jezus geboren, die Messias genoemd wordt.

17 In totaal zijn er dus van Abraham tot David veertien generaties, van David tot de ballingschap in Babylon veertien generaties, en van de ballingschap in Babylon tot de Messias veertien generaties.

Herkomst en naamgeving van Jezus

18 De herkomst van Jezus Christus was deze. Zijn moeder Maria was verloofd met Jozef, en voordat ze bij elkaar gingen wonen, bleek zij zwanger te zijn van de heilige Geest. **19** Jozef, haar man, was een rechtvaardige. Omdat hij haar niet in opspraak wilde brengen, kwam hij op de gedachte om in stilte van haar te scheiden. **20** Terwijl hij dit overwoog, verscheen hem in een droom een engel van de Heer, die zei: 'Jozef, zoon van David, wees niet bang uw vrouw Maria bij u te nemen, want wat bij haar tot leven is gewekt, is van de heilige Geest.'

21 Ze zal een zoon krijgen en u moet Hem de naam Jezus geven, want Hij is degene die zijn volk zal redden uit hun zonden.’ 22 Dit alles is gebeurd opdat vervuld zou worden wat door de Heer bij monde van de profeet gezegd is:

*23 Zie, de maagd zal zwanger worden en een zoon baren,
en ze zullen Hem de naam Immanuel geven,
wat betekent: God met ons.*

24 Toen Jozef uit zijn slaap wakker werd, deed hij zoals de engel van de Heer hem had opgedragen. Hij nam zijn vrouw bij zich, 25 en hij had geen gemeenschap met haar voordat zij een zoon baarde. Hij gaf Hem de naam Jezus.

2 Van Betlehem naar Nazaret

Toen Jezus geboren was in Betlehem in Judea, ten tijde van koning Herodes, kwamen er uit het Oosten magiërs in Jeruzalem aan. 2 Ze vroegen: ‘Waar is de pasgeboren koning van de Joden? Want wij hebben zijn ster zien opkomen en wij zijn gekomen om Hem te huldigen.’ 3 Toen koning Herodes hiervan hoorde, schrok hij, en heel Jeruzalem met hem. 4 Hij riep alle hogepriesters en schriftgeleerden van het volk samen en wilde van hen weten waar de Messias geboren zou worden. 5 Ze zeiden hem: ‘In Betlehem in Judea. Want zo staat het geschreven bij de profeet:

*6 Betlehem, land van Juda,
u bent zeker niet de minste onder de leiders van Juda,
want uit u zal een leider voortkomen,
die herder zal zijn van mijn volk Israël.’*

7 Toen riep Herodes de magiërs in stilte bij zich en vroeg nauwkeurig naar de tijd waarop de ster verschenen was. 8 Hij stuurde hen naar Betlehem met de woorden: ‘Ga een nauwkeurig onderzoek instellen naar het kind. Wanneer u het gevonden hebt, laat het mij dan weten; dan kan ook ik het gaan huldigen.’ 9 Toen ze de koning aanhoord hadden, gingen ze weg. Opeens ging de ster die ze hadden zien opkomen voor hen uit, tot ze bleef staan boven de plaats waar het kind was. 10 Toen ze de ster zagen, werden ze met buitengewoon grote vreugde vervuld. 11 Ze gingen het huis binnen en zagen het kind met zijn moeder Maria. Ze vielen op hun knieën en huldigden het. Ze haalden hun schatten tevoorschijn en gaven Hem goud, wierook en

2 *Van Betlehem naar Nazaret*

mirre als geschenk. ¹² En omdat ze in een droom gewaarschuwd waren om niet naar Herodes terug te keren, namen ze de wijk en gingen ze langs een andere weg naar hun land terug. ¹³ Toen ze de wijk genomen hadden, verscheen aan Jozef in een droom een engel van de Heer, die zei: ‘Sta op, neem het kind en zijn moeder mee en vlucht naar Egypte, en blijf daar tot ik u waarschuw. Want Herodes staat het kind naar het leven.’ ¹⁴ Hij stond op en nam nog die nacht met het kind en zijn moeder de wijk naar Egypte, ¹⁵ en bleef daar tot de dood van Herodes, opdat vervuld zou worden wat door de Heer bij monde van de profeet gezegd is:

Uit Egypte heb Ik mijn Zoon geroepen.

¹⁶ Toen Herodes zag dat hij door de magiërs misleid was, werd hij woedend. Hij liet in Betlehem en heel de omgeving alle jongetjes van twee jaar en jonger ombrengen, overeenkomstig de tijd die hij van de magiërs had gehoord. ¹⁷ Toen werd vervuld wat bij monde van de profeet Jeremia gezegd is:

*¹⁸ In Rama werd een stem gehoord,
een hevig gejammer en geklaag.
Rachel jammert om haar kinderen,
en ze wil niet getroost worden,
want ze zijn er niet meer.*

¹⁹ Toen Herodes gestorven was, verscheen in een droom aan Jozef in Egypte een engel van de Heer, die zei: ²⁰ ‘Sta op, ga met het kind en zijn moeder naar het land Israël, want zij die het kind naar het leven stonden, zijn dood.’ ²¹ Hij stond op, nam het kind en zijn moeder mee en ging naar het land Israël. ²² Toen hij hoorde dat Archelaüs zijn vader Herodes was opgevolgd als koning van Judea, was hij bang om daarheen te gaan. In een droom gewaarschuwd, week hij uit naar het gebied van Galilea, ²³ en vestigde zich in de stad Nazaret, opdat vervuld zou worden wat bij monde van de profeten gezegd is:

Hij zal Nazoreeër genoemd worden.

3 Verkondiging en doop door Johannes

In die dagen kwam Johannes de Doper in de woestijn van Judea verkondigen: ² ‘Bekeer u, want het koninkrijk der hemelen is ophanden.’ ³ Want hij is het over wie door de profeet Jesaja is gesproken:

3 *Verkondiging en doop door Johannes*

*Een stem roept in de woestijn:
Bereid de weg van de Heer,
maak zijn paden recht.*

4 Deze Johannes had een kleed aan van kameelhaar en droeg een leren gordel om zijn middel. Zijn voedsel bestond uit sprinkhanen en wilde honing. 5 Toen liep Jeruzalem en heel Judea en heel de streek rond de Jordaan naar hem uit. 6 Ze lieten zich door hem dopen in de rivier de Jordaan, en beleden hun zonden. 7 Toen hij zag dat velen uit de kringen van farizeeën en sadduceeën op zijn doop afkwamen, zei hij tegen hen: ‘Addergebroed, wie heeft u voorgespiegeld dat u de komende toorn kunt ontlopen? 8 Breng liever vrucht voort waaruit bekering blijkt. 9 En denk maar niet dat u van uzelf kunt zeggen: “Wij hebben Abraham als vader.” Want ik zeg u dat God van deze stenen kinderen kan maken voor Abraham. 10 De bijl ligt al aan de wortel van de bomen. Iedere boom die geen goede vrucht voortbrengt, wordt omgehakt en in het vuur gegooid. 11 Ik doop u in water met het oog op bekering. Maar Hij die na mij komt, is krachtiger dan ik. Ik ben te min om Hem zijn sandalen te brengen. Hij zal u dopen in heilige Geest en vuur. 12 De wan heeft Hij al in zijn hand, en Hij zal zijn dorsvloer opruimen; zijn graan zal Hij verzamelen in zijn schuur, maar het kaf verbranden in onblusbaar vuur.’

Jezus laat zich dopen

13 Toen kwam Jezus uit Galilea naar Johannes bij de Jordaan om zich door hem te laten dopen. 14 Johannes probeerde Hem tegen te houden. Hij zei: ‘Ik zou door U gedoopt moeten worden, en U komt naar mij?’ 15 Jezus gaf hem ten antwoord: ‘Laat nu maar, want zo behoren wij de gerechtigheid volledig te vervullen.’ Toen liet hij Hem begaan. 16 Toen Jezus gedoopt was, kwam Hij meteen uit het water. En zie, daar opende zich de hemel voor Hem en Hij zag de Geest van God als een duif neerdalen en op Hem neerkomen. 17 Er kwam een stem uit de hemel, die zei: ‘Dit is mijn geliefde Zoon, in wie Ik vreugde vind.’

4 Door de duivel op de proef gesteld
Toen werd Jezus door de Geest naar de woestijn gebracht om door de duivel op de proef gesteld te worden. 2 Na veertig dagen en veertig nachten vasten kreeg Hij tenslotte honger. 3 De beproever kwam naar

Jesus laat zich dopen

4

Door de duivel op de proef gesteld

Hem toe en zei: 'Als U de Zoon van God bent, zeg dan dat deze stenen brood worden.' ⁴ Hij antwoordde: 'Er staat geschreven: *De mens zal niet leven van brood alleen, maar van ieder woord dat uit de mond van God komt.*' ⁵ Toen nam de duivel Hem mee naar de heilige stad, zette Hem op de rand van de tempel, ⁶ en zei: 'Als U de Zoon van God bent, spring dan naar beneden. Want er staat geschreven: *Zijn engelen zal Hij bevelen U op hun handen te dragen, zodat U aan geen steen uw voet zult stoten.*' ⁷ Jezus zei hem: 'Er staat ook geschreven: *U zult de Heer uw God niet op de proef stellen.*' ⁸ Weer nam de duivel Hem mee, nu naar een zeer hoge berg. Hij liet Hem alle koninkrijken van de wereld zien met al hun pracht, ⁹ en zei: 'Dit alles zal ik U geven, als U voor mij in aanbidding neervalt.' ¹⁰ Toen zei Jezus hem: 'Ga weg, satan. Want er staat geschreven: *De Heer uw God zult u aanbidden en Hem alleen dienen.*' ¹¹ Toen liet de duivel Hem met rust, en er kwamen engelen om Hem van dienst te zijn.

Begin van Jezus' verkondiging in Galilea

¹² Toen Hij hoorde dat Johannes overgeleverd was, nam Hij de wijk naar Galilea. ¹³ Met voorbijgaan van Nazaret vestigde Hij zich in Kafarnaüm bij het meer, in het gebied van Zebulon en Naftali, ¹⁴ opdat vervuld zou worden wat bij monde van de profeet Jesaja gezegd is:

¹⁵ *Land van Zebulon en land van Naftali,
aan de weg naar zee,
aan de overkant van de Jordaan,
Galilea van de heidenen!*

¹⁶ *Het volk dat in duisternis zit
heeft een groot licht gezien,
en over hen die in het land
en in de schaduw van de dood zitten,
over hen is een licht opgegaan.*

¹⁷ Vanaf toen begon Jezus te verkondigen. Hij zei: 'Bekeer u, want het koninkrijk der hemelen is ophanden.'

Roeping van enkele vissers

¹⁸ Toen Hij eens langs het Meer van Galilea liep, zag Hij twee broers – Simon, die Petrus genoemd wordt, en zijn broer Andreas – het net

Begin van Jezus' verkondiging in Galilea

Roeping van enkele vissers